

ZPRÁVA HLAVNÍHO PORADCE CHOVU ZA ROK 2016

Elektronické krycí listy

Již pátým rokem si mohou členi klubu generovat krycí listy z databáze. Drtivá většina krycích listů je vystavována tímto způsobem a během let se už systém zaběhl, nejsou s ním velké problémy. Jen znovu upozorňuji na nutnost zaplatit krycí list po generování, nikoliv až po jeho využití.

V roce 2016 bylo vygenerováno celkem 7 KL na Groenendaely, 23 KL na Australské ovčáky, 24 KL na Tervuereny a 48 KL na Malinoise. Převážná většina krycích listů byla ještě v průběhu roku využita.

DNA profily / ověření původu

DNA profily jsou povinné od roku 2011 jak pro od té doby uchovněné jedince, tak pro jedince použité v chovu. Klub CMC požaduje DNA profily od stejné doby, díky tomu dnes již u většiny v ČR narozených belgických ovčáků můžeme ověřovat původ. U Australských ovčáků přistoupil druhý klub k povinným DNA profilům až v roce 2016, proto je základna psů s DNA profilem menší a ověřování není tak plošné.

V roce 2016 jsme získali DNA profily od 100 v ČR vyšetřených belgických ovčáků, z nichž 85 byl rovnou ověřen původ (u všech souhlasí); to je 85% ověřených psů, opět o něco více, než v letech předchozích (v roce 2015 – 70%, v roce 2014 – 51,5%). Dále jsme získali profily od 63 australských ovčáků, z nichž 17 mělo i ověřený původ (téměř 27%). U několika jedinců bylo provedeno také dodatečné ověření ke staršímu profilu. Několik jedinců bylo třeba přetestovat pro chyby v DNA profilu vystaveným dříve používanou laboratoří.

Pokud máte psa nebo fenu a chcete využít individuálního odběru DNA, nezapomeňte se u hlavního poradce chovu informovat, zda klub eviduje DNA profily obou rodičů. V případě, že ano, zažádejte o srovnání, klub profily zašle laboratoři.

Celková částka, kterou klub doplácel na hromadné odběry DNA činila **12.928 Kč**. Vzhledem ke spolupráci s novou laboratoří, která má jiný systém účtování, již nelze říct přesnou cenu na jednoho psa (závisí na tom, zda se i ověřuje a zda již byli rodiče zaevidováni v této laboratoři).

HROMADNÉ ODBĚRY:

Akce	Odebraných celkem	Odebírání v rámci uchovnění	Již dříve nebo dosud neuchovnění psi	Uplatněné dotace
Ratenice	27	26	1	26
Mladá Boleslav	3	0	3	0
Pňov	22	20	2	9
Horka n/M	28	22	6	13
Kralupy	22	22	0	16
Celkem	102 psů	90 psů	12 psů	64 psů

Zdravotní program

Tyto výhody jsou určeny pro členy i nečleny klubu, kteří dělají „něco navíc“ pro zdraví plemene.

Pro členy i nečleny je určena sleva na popisnou přehlídku a povahový test ve výši 250 Kč (člen tedy zaplatí 100 Kč, nečlen 300 Kč), pokud má jedinec provedena dvě nepovinná vyšetření nebo jedno nepovinné bonusové vyšetření. Na slevách na popisné přehlídky a povahové testy bylo nárokováno a slevněno celkem **9.500 Kč** (38 jedinců).

Výhradně pro členy chovající prostřednictvím našeho klubu je pak určena dotace na rodokmeny štěňat ve výši 50-100 Kč za každé štěně, podle toho, zda podmínku dvou nepovinných vyšetření nebo jednoho nepovinného bonusového vyšetření splňují oba rodiče vrhu (pak je dotace 100 Kč na každý rodokmen štěněte), nebo jeden rodič z vrhu (dotace 50 Kč na každý rodokmen štěněte). V roce 2016 bylo vyplaceno v dotacích na rodokmeny štěňat celkem **4.200 Kč**.

Podrobnější informace i způsob jak o dotace žádat naleznete ve směrnici na webu klubu.

Nové zdravotní problémy u belgických ovčáků

Ráda bych Vás seznámila s novými problémy v chovu belgického ovčáka. Ony vlastně vůbec nejsou nové, jen se o nich začalo mluvit

ATAXIE

Ataxie u belgických ovčáků je smrtelné onemocnění, postihující štěňata od věku 4 týdnů, která obvykle do 17 týdnů věku hynou. Podle dostupných informací se týká zejména pracovních linií Malinoisů a ostatních variet, které tuto krev mají. Nicméně nelze vyloučit výskyt ani u jiných linií!!!

Původ se datuje nejméně 35 let zpět, již tehdy se o této nemoci vědělo, ale nikdo o ní nahlas nemluvil. Díky těm, kteří po letech promluvili, se podařilo na univerzitě v Bernu vyvinout DNA test. Tento DNA test je na SDCA1 typ ataxie a je nutné zdůraznit, že to není jediný typ ataxie, který se u belgických ovčáků vyskytuje. Na vývoji DNA testů pro další se usilovně pracuje.

Díky DNA testu mají majitelé psů a fen možnost otestovat jejich zvířata. Pozitivní jedinci by se do chovu dostat neměli, protože hynou ve štěněčím věku. Přenašeče je nutné spojovat s jedinci geneticky čistými, tím je zabezpečeno, že se nenarodí žádné nemocné štěně. Toto by mělo být upřímným zájmem každého chovatele!

Znovu důrazně upozorňujeme, že je vysoce nežádoucí vyřazovat přenašeče z chovu! Přenašeč je naprosto zdravý jedinec, který žije plnohodnotný život a za předpokladu, že je spojován s geneticky čistým protějškem, nedá nemocné potomstvo. Vyřazením přenašečů bychom se zbavili velkého množství genetického materiálu, zúžili již tak úzkou krevní základnu, což by ve finále vedlo k výskytu dalších, možná i daleko horších nemocí, na které nejsou žádné genetické testy, tudíž kterým se nedá efektivně vyhnout.

Podrobné informace o této nemoci jsem sepsala na web klubu:

http://kchbo.com/?Chov_a_zdrav%26iacute%3B:Sledovan%26aacute%3B_onemocn%ECn%26iacute%3B_u_chovu_BO_a_AO:Cereber%26aacute%3Bin%26iacute%3B_dysfunkce_%28Ataxie%29_u_belgick%26yacute%3Bch_ov%E8%26aacute%3Bk%F9

RAKOVINA ŽALUDKU

Jeden z velmi populárních plemenů na ní umřel již v osmdesátých letech. Dnes ho má drtivá většina exteriérových dlouhosrstých belgičáků v PP a rozhodně ne jednou. Jenže je již na úrovni daleko za 4.generací, proto si toho mnoho chovatelů ani nevšimne. Tehdy zřejmě nebyla úmrtí na rakovinu žaludku (SC = Stomach Cancer nebo GC = Gastric cancer) ničím příliš častým a chovatelé jim nevěnovali pozornost. Velmi dlouho také mezi laickou veřejností přetrvával názor, že rakovina je způsobená výhradně externími vlivy, což je již dávno medicínskými kapacitami vyvrácené klišé.

Rakovina žaludku u psů má vědecky prokázaný dědičný základ. Je jisté, že jí také ovlivňují vnější vlivy, ale genetika zde hraje důležitou roli, jak se bohužel mohly přesvědčit již stovky majitelů belgických ovčáků. V posledních letech totiž výskyt GC rapidně stoupl a stává se jedním z velmi frekventovaných důvodů úmrtí. Diagnóza obvykle není jednoduchá, psi trpí nechutenstvím, hubnou, zvrací, mají průjem, jistotu při diagnóze lze mít většinou až po gastrokopii a biopsii žaludku, ale jsou již i případy psů, kteří byli na těchto vyšetřeních negativní a GC bylo potvrzeno až pitvou (bylo v hlubších strukturách žaludku). Velmi často má GC extrémně rychlý průběh, od prvních příznaků po smrt jen několik málo týdnů. Psi hynou ve velmi mladém věku, obvykle 7-10 let, ale nejsou výjimkou úhyny i v pěti letech. Často postihuje více sourozenců z jednoho vrhu, i když žijí v různých domácnostech i různých zemích a jsou krmeni různou stravou.

Vědeckému výzkumu se věnuje tým v Holandsku, který ale bohužel bojuje s financováním výzkumu. Zde může pomoci každý majitel či příznivec plemene. Konkrétní gen zodpovědný za predispozici k tomuto onemocnění nebyl zatím odhalen.

Podrobné info bude zveřejněno na webu klubu v sekci : Sledovaná onemocnění v chovu.

Zpracovala: Hana Pisarčíková